

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

De comparatione religiosorum ad plebanos , & archidiaconos. 8

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

diffigeret; & postea ei sui gregis curam commisit. Et Gregorius dicit in Pastoralibus *, Si dilectionis est testimonium cura pastoralis, quisquis virtutibus pollet, gregem Dei renuit pascere, Pastorem summum conuincitur non amare. Hoc autem est maioris dilectionis signum, vt homo propter amicum etiam alij seruiat, quam etiam si soli amico velit seruire.

Ad tertium dicendum, quod sicut Gregorius dicit in Pastor. † Sit presul actione præcipuus, præ cunctis contemplatione suspensus: quia ad ipsos pertinet non solum propter seipsos, sed propter instructionem aliorum contemplari. Vnde Gregorius dicit super Ezechielem quod de perfectis * viris post contemplationem suam redeuntibus dicitur Psal. 144. Memoriam suauitatis tue eructabunt.

ARTIC. VIII.

¶ Num presbyteri, curati, & archidiaconi, sint maioris perfectionis, quam religiosi?

Ad octauum sic proceditur. Videtur, quod etiam presbyteri, curati, & archidiaconi, sint maioris perfectionis, quam religiosi. Dicit enim Chrysostomus in suo dialogo *, Si talem mihi aliquem adducas monachum, qualis, vt secundum exaggerationem dicam, Helias fuit: non tamen illi comparandus est, qui traditus populis, & multorum peccata ferre compulsius, immobilis perferuerat & fortis. Et paulo post dicit †; Si quis mihi proponeret optionem, vbi mallet placere, in officio sacerdotali, an in solitudine monachorum: sine comparatione eligerem illud quod prius dixi. Et in eodem lib. dicit *, Si quis bene administrato sacerdotio, illius propositi, scilicet monachalis, sudores conferat: tantum eos distare reperiet, quantum inter priuatum distat & regem. Ergo videtur, quod sacerdotes habentes curam animarum, sint perfectiores religiosi.

¶ 2. Præterea, August. dicit in epistola ad Valerianum †; Cogitet religiosa prudentia tua, nihil esse in hac vita (& maxime hoc tempore) difficilius, laboriosius,

p. 1. c. 5. parū ante med.

in 2. p. c. 1. parū ante med.

hom. 5. a med. illius.

875

quolib. 1.

ar. 14. ad

2. Et quo

lib. 3. ar.

17. Et op.

18. c. 20.

& 21. &

Matt. 19

col. 12.

* in li. 6.

de sacer.

inter pr.

& med.

10. 5.

† ibid.

* eod. loco

nunc

proximè

dicto.

epist. 148

in princ.

19. 2.

6:2 QVÆST. CLXXXIV. ART. VIII.
riofius, periculofius epifcopi, aut presbyteri, aut diaconi officio. Sed apud Deum nihil beatius, fi eo modo militetur, quo noster Imperator iubet. Non ergo religiofi funt perfeftiores presbyteris, aut diaconibus.

*epist. 76.
in medio
10. 2.*

¶ 3 Præterea, Auguftinus* dicit ad Aurelium, Nimis dolendum est, fi ad tam ruofam Superbiam, monachos furrigamus, & tam grani contumelia clericos dignos putemus, vt fcilicet dicatur quod malus monachus bonus clericus est: cum aliquando etiam bonus monachus vix bonum clericum faciat. Et paulo antea præmittit*, non esse viam dâdam ferus Dei, id est, monachis, vt se facilius putent eligi ad aliquid melius fcilicet clericatum, si facti fuerint deteriores, fcilicet abiecto monachatu. Ergo videtur, quod illi qui funt in statu clericali, funt perfeftiores religiofi.

** in ead.
epist. 76.*

¶ 4 Præterea, Non licet de statu maiori ad minorem transire. Sed de statu monastico transire licet ad officium presbyteri curam habentis, vt patet 16. quaestione prima ex decreto Gelasij Papæ*, qui dicit, Si quis monachus fuerit, qui venerabilis vixit merito, sacerdotio dignus videatur, & Abbas, ab cuius imperio regi Christo militat, illum fieri presbyterum petierit, ab Episcopo debet eligi, & in iure quo iudicauerit, ordinari. Et Hieron. dicit ad Iulianum*, monachum, Sic viue in monasterio, vt clericus esse mercaris. Ergo presbyteri curati, & archidiaconi, funt perfeftiores religiofi.

*16. q. 1.
c. si quis
monachus*

*de viuen
di forma
a medio,
10.
art. prac.*

¶ 5 Præterea, Episcopi funt in statu perfeftiori, quam religiofi, vt ex supra dictis patet*. Sed presbyteri, curati, & archidiaconi ex eo quod habent curam animarum, similiores funt Episcopis, quam religiofi. Ergo funt maioris perfeftionis.

*c. 2. circa
fin. 10. 5.*

¶ 6 Præterea, Virtus consistit circa difficile & bonum, vt dicitur in secundo Ethicorum*. Sed difficilius est, quod aliquis bene viuat in officio presbyteri curati, vel archidiaconi, quam in statu religiofi.
Ergo

Ergo p
rioris
SED
ne 2. c
fropo p
tus Spi
tanoni
tur, n
Sed non
ibi dici
go vid
archidi
RESE
eminen
te, in q
rune. In
tra est
cium. A
enem, c
quod cu
ergo ex
dine dia
rum hab
regulare
antem p
haru & c
ligiofi, s
habente
latu qui
dine ver
minencia
quod du
difficulta
tatem, s
tri cura
nam su
ar auter
nam vita

Ergo presbyteri, curati, vel archidiaconi, sunt perfectioris virtutis, quàm religiosi.

SED contra est, quod dicitur decimanona quæstio-
ne 2. canone, Dux *, Si quis in Ecclesia sua sub Epi-
scopo populum retinet, & seculariter vivit, si affla-
tus Spiritu sancto, in aliquo monasterio vel regula
canonica saluari se voluerit: quia lege priuata duci-
tur, nulla ratio exigit, vt lege publica constringatur.
Sed non ducitur aliquis à lege Spiritus sancti, quæ
ibi dicitur lex priuata, nisi in aliquid perfectius. Er-
go videtur, quòd religiosi sint perfectiores, quàm
archidiaconi vel presbyteri curati.

19. q. 8. c.
duæ sunt.
a med.

RESPONDEO dicendum, quòd comparatio super-
eminentiæ non habet locum inter aliquos ex ea par-
te, in qua conueniunt, sed ex ea parte, in qua diffe-
runt. In presbyteris autem, curatis, & archidiaconis,
tria est considerare, scilicet statum, ordinem, & offi-
cium. Ad statum pertinet quòd seculares sint: ad or-
dinem, quòd sint sacerdotes vel diaconi: ad officium,
quòd curam animarum habeant sibi commissam. Si
ergo ex alia parte ponamus statum religiosum, or-
dine diaconum vel sacerdotem, officio curam anima-
rum habentem, sicut plerique monachi & canonici
regulares habent: in primo quidem excellit, in alijs
autem par erit. Si autem differat secundus à primo
statu & officio, conueniat autem ordine, sicut sunt re-
ligiosi, sacerdotes, & diaconi, curam animarum non
habentes: manifestum est, quòd secundus primo erit
statu quidem excellentior, officio autem minor, or-
dine verò æqualis. Est ergo cõsiderandum quæ pre-
minentiã potior sit, vtrum status, vel officij. Circa
quod duo attendenda videntur, scilicet bonitas &
difficultas. Si ergo fiat comparatio secundum boni-
tatem, sic præfertur status religionis officio presby-
teri curati, vel archidiaconi: quia religiosus totam
vitam suam obligat ad perfectionis studium. Presby-
ter autem curatus, vel archidiaconus non obligat to-
tam vitam suam ad curam animarum, sicut Episco-
pus

ar. 6. ad
2.

hom. 20.
post med.
illius.
* 19. q. 1.
c. clerici.

e. 6. p. 1.
a medio
illius.

pus: nec etiam ei competit principalem curam subdi-
torum habere, sicut Episcopo: sed quadam particu-
laria circa curam animarum eorum officio commi-
tuntur, ut ex dictis patet*. Et ideo comparatio sta-
tus religionis ad eorum officium, est sicut uniuersalis
ad particulare, & sicut holocausta ad sacrificium,
quod est minus holocausto: ut patet per Gregorium
super Ezech. † Vnde & decimanona, quæstione pri-
ma, dicitur*, Clerici qui monachorum propositum
appetunt, (quia meliorem vitam sequi cupiunt) li-
beros eis ab Episcopis in monasterijs oportet largiri
ingressus. Sed hæc comparatio intelligenda est secun-
dum genus operis. Nam secundum charitatem ope-
rantis contingit quandoque, quod opus ex genere suo
minus existens, magis sit meritorium, scilicet si ex ma-
iori charitate fiat. Si verò attendatur difficultas bene
conuersandi in religione & in officio habentis cu-
ram animarum: sic difficilius est bene conuersari cum
cura animarum, propter exteriora pericula, quamuis
conuersatio religionis sit difficilius, quantum ad op-
sum genus operis, propter arctitudinem obseruante
regularis. Si verò religiosus etiam ordine caret (si-
cut patet de conuersis religionum), sic manifestum
est excellere præminentiam ordinis quantum ad di-
gnitatem: quia per sacrum ordinem aliquis deputatur
ad dignissima ministeria, quibus ipsi Christo seruiunt
in Sacramento altaris, ad quod requiritur maior in-
timitas interior, quam requirat etiam religionis status
quia sicut Dionysius dicit sexto capitulo Ecclesiasti-
cæ Hierarchiæ*, Monasticus ordo debet sequi sa-
cerdotales ordines, & ad eorum imitationem in di-
na ascendere. Vnde grauius peccat, ceteris paribus,
clericus in sacris ordinibus constitutus, si aliquid con-
trarium sanctitati agat, quam aliquis religiosus, qui
non habet ordinem sacrum: quamuis laicus religio-
sus teneatur ad obseruantias regulares: ad quas illi
qui sunt in sacris ordinibus, non tenentur.
Ad primum ergo dicendum, quod ad illas aucto-
ritates.

ritates Chrysofomi breuiter responderi posset, quòd non loquitur de sacerdote curato minoris ordinis, sed de episcopo, qui dicitur summus sacerdos. Et hoc conuenit intentioni illius libri, in quo consolatur se & Basilium de hoc, quòd erant in episcopos electi. Sed hoc prætermisso, dicendum est, quòd loquitur quantum ad difficultatem. Præmittit enim ¶, Cùm fuerit gubernator in medijs fluctibus, & de tempestate nauem liberare potuerit, nunc meritò testimonium perfecti gubernatoris ab omnibus promeretur. Et post concludit quod supra positum est de monacho*: qui non comparandus est illi, qui traditus populis, immobilis perseverat. Et subdit causam ¶, Quia sicut in tranquillitate, ita in tempestate gubernauit seipsum. Ex quo nihil aliud ostendi potest, nisi quòd periculosior est status habentis curam animarum, quàm monachi. In maiori autem periculo innocentem se seruare est maioris virtutis indicium. Sed hoc etiam, ad magnitudinem virtutis pertinet, quòd aliquis uictet pericula, religionem intrando. Vnde non dicit, quòd mallet esse in officio sacerdotali, quàm in solitudine monachorum, sed quòd mallet placere in hoc, quàm in illo: quia hoc est maioris virtutis argumentum.

¶ lib. 6. de sacerdos. inter pr. & med. 10. 5. arg. 1. huius art. eodem loco nunc dicto.

Ad secundum dicendum, quòd etiam illa auctoritas Augustini manifestè loquitur quantum ad difficultatem, quæ ostendit magnitudinem virtutis in his, qui bene conuersantur, sicut dictum est*.

in solut. ad prac. arg.

Ad tertium dicendum, quòd Augustinus ibi comparat monachos clericis, quantum ad distantiam ordinis, non quantum ad distantiam religionis & secularis vitæ.

Ad quartum dicendum, quòd illi qui à statu religionis assumuntur ad curam animarum, cùm prius essent in sacris ordinibus constituti, assequuntur aliquid quod prius non habebant, scilicet officium curationis. Non autem deponunt quod prius habebant, scilicet religionis statum. Dicitur enim in Decretis de Sec. Sec. Vol. iij.

R r

cuma-

16. q. 1. c.
de mona-
chis.

arg. 4.

† loco ci-
tato in
arg.

ar. 5. et 6

¶ In sexta quaestione prima, De monachis*, qui diu morantes in monasterijs, si postea ad clericatus ordines peruenerint, statuimus non debere eos a priori proposito discedere. Sed presbyteri curati, vel archidiaconi, quando religionem ingrediuntur, curam deponunt, ut adipiscantur perfectiorem statum. Unde ex hoc ipso excellentia ex parte religionis ostenditur. In hoc autem quod religiosi laici assumuntur in clericatum & ad sacros ordines, manifeste promouentur ad melius, sicut supra dictum est*. Et hoc ostenditur ex ipso modo loquendi: cum Hieronymus dicit †, Sic in monasterio uiue, ut clericus esse merearis.

Ad quintum dicendum, quod presbyteri, curati, & archidiaconi sunt similiores episcopis, quam religiosi quantum ad aliquid, scilicet quantum ad curam ammarum, quam secundo habent: sed quantum ad perpetuam obligationem, quæ requiritur ad statum perfectionis, similiores sunt episcopo religiosi, ut ex supra dictis patet*.

Ad sextum dicendum, quod difficultas, quæ est ex arduitate operis, addit ad perfectionem virtutis. Difficultas autem, quæ prouenit ex exterioribus impedimentis, quandoque quidem dimittit perfectionem virtutis: puta, cum aliquis non tantum virtutem amat, ut impedimenta virtutis declinare velit, secundum illud Apostoli prima ad Corinthios nono, Omnis qui in agone contendit, ab omnibus se abstinere. Quandoque verò est signum perfectioris virtutis: puta, cum alicui ex inopinato, vel ex necessaria causa impedimenta virtutis occurrunt, propter quæ tamen a virtute non declinat. In statu autem religionis est maior difficultas ex arduitate operum. Sed in his qui in seculo viuunt qualitercumque, est maior difficultas ex impedimentis virtutis: quæ religiosi per omnia prouide vitauerunt.